

Politični ogled

Država SHS.

Na poti do sporazuma je storjeno zopet par korakov. Demokrati, največji nasprotniki sporazuma, so se zopet tako obnašali, da so izgubili skoraj že zadnje ostankе zaupanja med radikali. Ona struja med radikali, ki je še vedno delala za ponovno zvezo z demokrati, se je že do malega razšla in glavno besedo ima sedaj ona, ki je za sporazum. V verifikacijskem odboru so nastopili demokrati silno predržno. Hoteli so spraviti nekaj svojih kandidatov skozi, ki niso dobili dovolj glasov. Celo glede dr. Kukovca in dr. Žerjave so vložili pritožbo. Na demokratski listi v enem srbskem in enem črnogorskem okraju sta kandidirala celo dva uradnika ter se nista zmenila za zakon, ki določa, da mora kandidat odložiti svoje državno službeno mesto. Verifikacijski odbor je obe listi razveljavil in tako so demokrati ob tri mandate. Eden od radikalnih prvakov je moral celo pripomniti, da vlačijo demokrati politiko tudi v sodnijo in da radi tega beži ven pravica. Demokratski zli duh dosedanje protiljudske politike bo sčasoma le izgubil zaslonbo, katero si je prisleparil v Beogradu in pa med Srbi.

V soboto sta prišla v Beograd poslanci Radičeve stranke dr. Krnjevič in Kovačević, da od Pašića samega čujeta, kaj sedaj misli o sporazumu, ko je sestavljena samoradikalna vlada. Med razgovori se je pokazalo, da Pašić v resnici misli na pošten in trajen sporazum. To so kazali tudi drugi ministri ter obljubili hrvatskemu odposlanstvu, da se bo marsikaj odpravilo, kar so demokrati upeljali in kar je eden glavnih vzrokov nezadovoljstva. Radič je zadovoljen s poročilom, ki so ga odposlanci prinesli iz Beograda, ter meni, da bi bilo najbolje, če bi se začelo polagoma popravljati, kar je dosedanja nesrečna politika zakrivila in če bi bile na jesen nove volitve. Če se bodo radikali sporazuma držali, izidejo iz volitev še močnejši in vse stranke, ki sporazumu nasprotujejo, bi propadle. Radičeve odposlance so v Beogradu lepo sprejeli, samo policajdemokrati se niso znali krotiti in so po svojih listih pisali o «Radičevih ušvihih».

Ko so radikalni poslanci govorili z dr. Korošcem o političnem položaju in glede pogajanj za sporazum, so bili opozorjeni na dejstvo, da je Jugoslovanski klub v opoziciji proti vladi in da se iz držanja članov Jugoslovanskega kluba v verifikacijskem odboru ne sme sklepati, da bo klub podpiral vlado. Dosedanje stališče je posledica tega, ker je klub hotel popraviti vsaj kolikor toliko krivice in nasilja, ki so jih demokrati uganjali za časa volitev. Jugoslovanski klub bo stal tudi v bodoče vedno točno na stališču svojega programa. Vsled tega so vse ostale vesti brez podlage in zgolj ugibanja. Vsekako se je treba zavedati, da je borba Jugoslovanskega kluba pred vsem naperjena proti policajdemokratski politiki.

Francosko-nemški spor.

Zavezniške velesile so odklonile nemško ponudbo glede plačanja vojnih odškodnin in svet se zlasti čudi, da je bil angleški odgovor nepričakovano oster in da je Anglija čisto prezrla oni del nemškega predloga, ki govori o možnosti določitve odškodninskega zneska po mednarodni komisiji. — V Poruhrju postajajo razmere nevzdržne. Francozi izganjajo nemške uradniške rodbine, od nemške strani si je pa ogorčenje začelo iskati duška v uničevanju prometnih sredstev. Tako je bil od neznanih storilcev porušen večji del železnice, da imajo sedaj Francozi velike težave z odpremo zaplenjenega blaga. — Radi francoske vojnosedne obsodbe tovarnarja Kruppa na 15 let ječe in 100 milijonsko globo je poslala nemška vlada vsem državam svoj protest.

Umor ruskega zastopnika.

Pred tednom dni je bil v Lozani v hotelu umorjen vodja ruskega odposlanstva na lozanski konferenci Vorovski, dva druga delegata sta bila pa težko ranjena. Morilec je rodem Švicar, a ruski priseljenec in je bil Wranglov oficir.

Mednarodni kongres za žensko volilno pravico

se je začel te dni v Rimu. To je že 9. kongres te vrste ter ima 2000 odposlanec od 40 narodov. Ob poročilu o napredku ženskega gibanja se je tudi ugotovilo, da je samo še 15 držav, kjer ženske še nimajo volilne pravice.

ZUPANSKI POUČNI TEČAJ V SLOVENJGRADCU.

Dne 15. januarja 1923 je priredila Zupanska zveza za Slovenijo poučni tečaj v Slovenjgradu. — Pred začetkom tečaja je pojasnil slučajno v mestu se mudeči nar. poslanec dr. Hohnjec zbranim obč. zastopnikom, kako se sestavljajo in vlagajo kandidatne liste. — Pri tej priliki je povdarjal, da mi vsi hočemo ostati v državi, ki nam bo dobra mati.

Čisto nemogoče bi bila kaka samostojna slovenska republika. — Dasi govor poslanca dr. Hohnjeca ni bil na sporedu zupanskega tečaja, vendar je bil vsestransko dobrodošel in odobran.

Otvorivši uradni del tečaja je pozdravil okrajni načelnik Zupanske zveze Guzelj v velikem številu zbrane obč. zastopnike, došle celo iz oddaljenih delov naše Koroške. Na to je pozdravil navzoče v imenu osrednje Zupanske zveze njen tajnik Fr. Kristan, povdarjajoč važnost organizacije v varstvo avtonomije.

Vladni svetnik Sporn je potem pojasnil v uvodu svojega predavanja pojma avtonomije, kaj občina more in kaj sme v okviru zakona in kako naj si uredi svoje gospodarstvo. Razdelitev moči mora biti v skladu z in-

teresi občine. Naloga Zupanske zveze pa je, da tolmači, kakšne pravice imajo občine.

Drugi predavatelj obč. revizor Kristan je tolmačil način obč. gospodarstva, denarnega in splošnega poslovanja, viro dohodkov i. dr. — Med tem so se razvili razgovori in se stavila razna vprašanja, med drugimi glede lovskega zakona. — Pri tem se je pojasnilo, da mora vsak lovec poravnati škodo, ki jo komu napravi na polju ali travniku. — Od lovskega zakupnika pa ni mogoče zahtevati pogoja (kakor je nekdo vprašal), da bi se zavarovale morebitne odškodnine za kokoši, če bi jih odnesle lisice.

Pojasnilo se je nadalje na tozadevna vprašanja, da nimamo še novega lovskega in ne ribarskega zakona.

Glede uradnih pispov v cirilici so se pritoževali zastopniki občin, da pravi okr. glavarstvo, da morajo znati cirilico. — Pojasni se teoretično pravna in praktična stran. Zakonito je stališče okrajnega glavarstva, ker je občina javna institucija, in zato mora sprejemati tudi dopise in odloke v cirilici kot v pismu državnega jezika. Zupanska zveza pa naprosi pokrajinsko upravo, da ona preskrbi prevode v slovenščino, ker se danes od občin pač še ne more zahtevati, da bi znale cirilico.

Nato je sledilo predavanje vladnega svetnika g. Sporna o domovinskih zadevah in s tem v zvezi o ubožni oskrbi itd.

Sledila so razna vprašanja z odgovori in pojasnili, med temi zlasti o konkubinatu in kaznovanju po občini radi prestopka te vrste deliktov. V take namene in iz ozira izvrševanja krajevno policijskih kazni mora imeti vsaka občina svoj obč. zapor. — O konkubinatih in o javnosti pohujševanja priobčimo poseben članek v eni prihodnjih števil.

Izražena je bila končno še želja, da bi se vsi navzoči zavzeli za cestno zvezo Sele—Kotle na Stari trg—Slovenjgradec kot drugo zvezo z Mežiško dolino, kjer je sedaj le ena zveza. Ondi mora biti nova vozna cesta, ki je tudi v vojaškem interesu. — izrekla se je želja, naj se zavzame za to tudi Zupanska zveza.

Načelnik Guzelj je na to z zahvalno predavateljem zaključil tečaj z željo, da bi vsi ohranili v srcih nauke, ki so jih čuli. — Pripomniti moramo, da so vsi udeleženci vztrajali do konca tečaja in predavanj.

Tedenske novice.

Ljubljanski škof dr. Jeglič obhaja letos zlatomašniški jubilej in sicer dne 27. majnika. V spomin na ta jubilej je Slov. Straža v Ljubljani založila njegovo sliko v obliki razglednic. S tem se bo mnogobrojnim častilcem in prijateljem ter občudovalcem navdušenega apostolskega slovenskega škofa gotovo zelo prikupila. Vsak si bo rad nabavil razglednico ter hranil to sličico v spomin na vnetega zagovornika katoliške misli. Čisti dobiček teh razglednic je namenjen našim Korošcem in Primorcem. Cena razglednic je 1 dinar ter se bo dobila v nekaj dneh v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Fantje, ne pozabite: Binkoštni ponedeljek je Vaš šod pri Sv. Jožefu nad Celjem! — Cel hrib Vas mora biti poln! — Mladenci, na plan! — Cela armada Vas mora biti!

Misijonarji pri Sv. Jožefu, Celje, prosijo vse one gg. duhovnike, ki želijo imeti ob priliki mladeniškega shoda na binkoštni ponedeljek obed opoldne v misijonski hiši, da se priklase za to po dopisnici ali vsaj takoj pri prihodu k Sv. Jožefu.

Radikalne krave za viničarje. Pred volitvami so obljubljali radikali slovenskim viničarjem breje krave in sicer bi imele te srbske krave priromati v Slovenijo dne 1. junija. Prvi junij bo kmalu tu, a radikalnih krav še nič ne slišimo, da bi mukale proti Slovenskim goram. Letos je dovolj paše, bi bile Vrličeve radikalne krave dobrodošle našim viničarjem, a so menda zbežgale bogzna kam in Slovenije nikdar videle ne bodo. Prav po balkansko grdo je, obljubiti kravo, potem pa še kozjega repa ne dati. Prazna obljuba srbijanskih radikalno-brejih krav je zopet nov dokaz, na kako oga-ben način so hoteli zvabiti na radikalni led naše slovenske viničarje razni Verlič in Nachtigalli, a se jim ni posrečilo, ker so naši viničarji že dobro vedeli vnaprej, da so radikalne krave prazna predvolitvena — farbarija.

Kako je bilo zadnji teden v Mariboru? Ledene moze smo dokaj čutili v Mariboru, kjer je celo po Pohorju zapadel sneg in snežno bližino smo neprijetno čutili tudi v mestu. Sedaj je zopet solnčno in toplejše vreme. Mariborski orjunci razgrajajo vsak večer okrog po gostilnah in pretepajo vse, kar jim pride kot mirna žrtev v roke. Divjanje Orjune po Mariboru postaja že skrajno neznosno. Policijski komisariat je sedaj razglasil, da morajo do 24. t. m. oddati na policijsko orožje vsi, ki imajo orožne liste in so stari pod 30 let. Nadalje objavlja policija, da bo vsekega nočnega razgrajalca vtaknila pod ključ, a bo menda ostalo samo pri praznih groznjah, ker veliko mariborskih policajev je zelo naklonjeno Orjuni. Ako bi javno varnost po Mariboru varovali in stražili naši štajerski orožniki, bi izgledalo čisto drugače s pretepi in napadi orjuncem. Maribor je obiskalo 15. t. m. okrog 70 srbijanskih pevcev, ki so priredili tudi koncert.

Šod SLS v St. Ilju v Slov. gor. se je v nedeljo, dne 13. t. m. vršil nad pričakovanje lepo. Dvorana Slovenskega doma in veža sta bili nabito polni domačinov in sosedov. Šod je vodil domači župnik č. g. Vračko. — Politično poročilo je podal naš nar. poslanec Žebot, katerega smo naprosili, da nam pride poročat. Zborovalci, po ogromni večini sami možje iz vseh občin so z zanimanjem sledili poslančevemu poročilu. Izrekla se je zaupnica politiki SLS ter sklenilo po vseh občinah ustanoviti krajevne odbore SLS in agitacijske krožke. —

Smejali smo se «Taborovemu» poročilu o ustanovitvi JDS organizacije v Ceršaku. Par krakelerjev prepriščamo Kukovcu, a 99 odstot. prebivalstva naše in sosednih župnij pa je in ostane trdno v taboru Slovenske ljudske stranke.

Bivši samostojni poslanec Ivan Mermolja in njegova dva sinova so pri Orjuni. Ravnokar omenjeno si naj dobro zapomnijo naši vrli šentiljčani, ki so branili mejo proti nemškemu navalu desetletja brez rokovnjaške Orjune in brez Mermolje ter njegovih sinov. Šentiljčani se bodo že sami ubranili Orjune in Mermolje kot so se Nemcev.

Mermolja je gostil mariborske orjunce. Zgoraj smo poročali, da je Mermolja in njegova dva sinova orjunske organizaciji. Ravnokar pa smo prejeli iz St. Ilja v Slov. gor. poročilo, kako je Mermolja gostil v St. Ilju mariborske orjunske pretepače. Za minulo nedeljo je povabil Mermolja v St. Ilj mariborske orjunce, ki so proti večeru posetili in osrečili gostilno pri kolodvoru. V gostilni so začeli izzivati in so pretepli šentiljčana Šermana. Divjaški nastop Orjne je tako razljudil gostilničarja Matjašiča, da je pognal preko praga orjunce z Mermoljo vred. Od ljudstva penzionirani poslanec je še spremljal orjunce na kolodvor in domov grede je streljal iz samokresa in se po italijanski navadi drl: «Živijo Orjuna». Pomilovanja vredni Mermolja, ki sedaj ni več poslanec, se je vrnil tje, kamor je že davno spadal, namreč med razbojniške orjunce. Pa kakor je ljudstvo obračunalo z Mermoljevo poslansko častjo, tako bo tudi z njegovim orjunaštvom. Šentiljčani bodo Mermolji že posvetili, da se ne bo nikdar več upal streljati in s svojim podivjanjem glasom nazdravljati Orjuni. Mermolja, Mermolja, kako se boš bridko kesal, da si gostil orjunce!

Požar pri Sv. Lenartu. Dne 10. t. m. je nastal v St. Lenartu v Slov. gor. požar, ki je upepelil tovarno usnja in parno žago, last Josipa Piriha. Požar je izbruhnil v hiši, ki stoji poleg tovarne, vsled pokvarjenega dimnika. Hiša je namreč bila pokrita s slamo, pa se je vsled isker, ki so prišle skozi dimnik, vnela. Streha je bila takoj v plamenu, ki se je vsled vetra razširil hitro tudi na tovarno. Ves napor, da se ogenj zaduši, je bil brezuspešen. Po bliskovo je stala cela tovarna in žaga z veliko zalogo desk v plamenu. Na pomoč sta prihiteli požarni brambi iz Sv. Lenarta in Sv. Trojice. Vsled velikega vetra je bilo nemogoče gasiti in samo to je sreča, da so poslopja stala na samotni ter se ni mogel požar razširiti. Tovarna in poleg stoječa hiša, ki je začela prva goreti, sta pogoreli do tal. V hiši je bila pisarna podjetja in stanovanje dveh družin, ki so sedaj brez strehe. Škoda presega 20 milijonov K, zavarovalnina pa znaša malenkostno svoto. Posestnik je dal pred kratkem celo tovarno preurediti in je namestil popolnoma nove, moderne stroje. Tudi žaga je bila novopostavljena.

Ustanovitev Dekliške zveze v St. Janžu na Dr. p. Lep in vesel dan je bil praznik Vnebohoda za nas šentjanška dekleta. Ustanovile smo si Dekliško zvezo, da se bomo tudi mi mladenke mogle izobraževati in pripravljati za življenje in pošteno razveseljevati. V cerkvi in na dekliškem shodu je govoril navdušeno č. g. p. Pavel iz Maribora. Krasno sta govorili delegatinja hajdinske Dekliške zveze M. Zelenik in zastopnica Dekl. zveze iz Sv. Lovrenca L. Jurič. Naj se izpolnijo besede duhovnega voditelja, s katerim je sklenil lepi šod: Naj se ta cvetka (Dekliška zveza), vsajena v Marijinem mesecu v dekliški vrtec šentjanški, krepko razvija pod varstvom Srca Jezusovega in Marijinega ter obilo dobrega sadu prinese!

Dobro si zapomnite Slovenjebistričani in okoličani. Ob času kravega napada Orjune na Slov. Bistrico se streljali orjunci v Marijin steber, ki stoji pred Pinterjevo trgovino. Streljali so v soho radi tega, ker je nekje ob vznožju stebra bilo enkrat v nemškem jeziku napisano, kdo je dal to soho popraviti, so pa ta napis leta 1918 prebarvali, a se kljub prebarvanju še vidijo skozi barvo nemške črke. Več orjunkskih strelcev je zadelo soho. S streljanjem v Marijin steber so divjaški orjunci dokazali, da jim ni niti Marijina podoba več sveta. Za onečastenje Marijine sohe so maščuje Slovenjebistričani in okoličani na ta način, da ne bo nobeden prestopil praga trgovine demokratskega župana Omerzo, da ne boste nalagali svojega denarja pri Trgovski banki in da boste pustili živinozdravnika Škofiča, naj zdravi samo orjunske živali in ne naših in da se ne boste v pravnih zadevah zatekali k duševnemu voditelju slovenjebistriške Orjune k dr. Pučniku. Naše maščevanje za onečastenje Marijine sohe bodi gospodarskega značaja, ki pa bo kmalu ukrotilo vse slovenjebistriške orjunce!

Novi zvonovi v Slov. Bistrici. Dolgo smo čakali, a zdaj so vendar enkrat prišli naši novi zvonovi. Pred 14 meseci smo sklenili, da si jih naročimo, ker nam je bil že silno dolg čas, ko smo bili brez zvonjenja. Požrtvovalnost župljanov za nove zvonove je bila občudovanja vredna. V štirih dneh so darovali in nabrali okrog 400.000 K za tri, oziroma štiri manjše zvonove. Ta darežljivost župljanov je dala našemu priljubljenemu g. dekanu pogum, da so naročili takoj še peti največji zvon, ki tehta sedaj 2465 kg. Vsi zvonovi skupaj tehtajo 4937 kg. Zvonove je viliha trdka Bühl v Mariboru. Zadnjo soboto so bili zvonovi predmet občudovanja v Mariboru. Okinčani vozovi z zvonovi so stali na Grajskem trgu, kjer so se pripravljali na odhod. Neštete množice so jih ogledovale in občudovale. Ob 10. uri so vpregli v vozove sedem parov okrašenih konjev ter popeljali zvonove v Slov. Bistrico. Povsod med potom so pozdravljali iz stolpov stari zvonovi svoje mlade tovariše. Sprejem na meji bistriške župnije in v Slov. Bistrici je bil veličasten. V nedeljo zjutraj je spremljala

velika množica vernega ljudstva nove zvonove k župnijski cerkvi. Godba je svirala, pevci so peli zvonovom v pozdrav. Zvonove je blagoslovil ob veliki asistenci duhovnikov vodja škofije premil. g. kapiteljski vikar dr. Martin Matek. Po blagoslovu je imel navdušeno pridigo o pomenu zvonov in nato slovesno škofovsko sv. mašo. — Po sv. opravi je zbral preč. g. dekan goste, botre in dobrotnike zvonov okrog svoje gostoljubne mize. Pri tej priložnosti so se oglašali razni govorniki ter v kratkih napitnicah poveljevali izredno slovesnost bla goslovitve novih zvonov. Med vsemi jo je gotovo najbolj originelno pogodil novoveški g. župan Zafonnik, ko je rekel: «Dokler se bodo novi zvonovi glasili iz bistriškega stolpa, bodo glasno peli: Cerjak—Juhart, Cerjak—Juhart ter s tem razglasili slavo svojima največjima dobrotnikom g. dekanu Cerjaku in g. Juhartu, ki se nista ustrašila nobenega truda, nobene žrtve. Sedaj je njih trud obilno poplačan! G. Pinter se je v napitnici spomnil tudi neznosnih razmer, ki so v zadnjem času zavladale v Slov. Bistrici vsled znanih divjaštev Orjune. Nastop tega izzivalnega društva v našem mestu je globoko užalil okoličane in v mestu samem razbil marsikatero prijateljsko vez. Od tistega nesrečnega dneva v mestu ni več pravega soglasja, prave harmonije. Na te razmere je navezal g. Pinter svojo napitnico ter izvajal: «Zvonovi so lepo ubrani in spretno uglaseni! Dal Bog, da bi ti harmonično uglaseni in ubrani zvonovi zopet prinesli v Slov. Bistrico tisto soglasje, tisto ubranost, tisto harmonijo, kakor je vladala poprej.» Na to napitnico je odgovoril jako primerno g. Grič: «Pozdravljam željo g. Pinterja po ljubem miru v našem mestu in se ji pridružujem ter izjavljam, da se to tudi da doseči, ako se obe stranki dogovorite in obojestransko nekaj popustite. Odpraviti pa se mora iz naše sredine vse, kar je dalo povod nesoglasju in razprtiji.» Tako je! Tudi mi pravimo: Mir in prijateljstvo se naj z novimi zvonovi zopet povrne v našo sredino, vzrok razprtije in razdora pa se naj odpravi za vedno!

Silen požar v Spodnjih Račah. Dne 15. t. m. je izbruhnil v Spodnjih Račah silen požar, ki je popolnoma uničil vsa poslopja trem posestnikom, enemu pa je zgorelo samo gospodarsko poslopje. Do tal so pogoreli: Potočnik, Pipenpaher in pri Kmetiču, Marčiču je pa uničil požar gospodarsko poslopje. Požar je izbruhnil črnil pol pete ure popoldne pri Potočniku, kjer so pekli kruh, so se užgale saje v dimniku in naenkrat je bila slamnata streha v plamenih. Veter je razširil požar kmalu na sosedna poslopja. Na mesto nesreče je prihitelo osem požarnih bramb, med temi tudi mariborska s svojo novo brizgalnico, a se je požarnim brambam samo posrečilo, da so požar omejile, a gasiti se ni dalo, ker so bila poslopja, ki so postala žrtev plamenov, kriča s slamo.

Kriza v mlinski industriji. V mariborskem in ptujskem političnem okraju je obrtna oblast izdala že več dovoljenj za menjalnice žita, ki sedaj rastejo, kakor gobe po dežju. Oblasti bi se vsekakor morale bolj zanimati za te menjalnice, ker posestniki istih niso v mlinski stroki čisto nič izučeni, pač pa delajo realnim mlinarjem neprecenljivo škodo, tako, da jih je mnogo od njih popolnoma, nekateri pa delno ustavili svoj obrat. Ako ne bo pristojna oblast pravočasno ukinila teh menjalnic, potem bo prisiljen marsikateri mlinar opustiti svojo obrt ter se nehote oprijeti katerega drugega posla, da bo zamogel po dolgih izkušenih letih v svoji stroki preživljati sebe in svojo družino.

Nenadna smrt računskega nadsvetnika. Od Sv. Križa pri Ljutomeru in Lukave poročajo: Dne 10. t. m., na dan Vnebohoda Gospodovega, smo na našem pokopališču pokopali telo slavnega rojaka lukavškega, g. Matija Vaupotiča, vpokojenega računskega nadsvetnika pri deželni vladi v Sarajevu. Bil je na potu iz Sarajeva v domovino, da bi preživel svoje zadnje dni v Lukaveh, kjer že več časa biva njegova žena in sin. Ker pa eden sin prebiva v Ivancu pri Vinici, je šel g. Vaupotič med potom domov tega obiskati. Po končanem obisku se je dne 8. t. m. okoli 1. ure popoldan podal peš v Ormož po cesti, ki veže Vinico z Ormožem. A tukaj ga je prehitela nemila smrt. Od srčne kapi zadet se je ob 8 leti stari mož na cesti zgrudil in umrl. Njegovi sorodniki so njegovo truplo dali pripeljati v domačo župnijo, kjer je bil dostojno pokopan ob veliki udeležbi župljanov in njegovih znancev iz Ljutomera. Življenjepis pokojnikov je prav zanimiv. Vaupotič M., zakonski sin kmečkih staršev Matjaža in Marije Vaupotič, se je narodil dne 23. januarja 1855 v Lukaveh št. 6. Studiral je par let v Mariboru, potem pa v Varaždinu, kjer je gimnazijo z dobrim uspehom dovršil. Nato se je podal v Gradec, da bi se učil modroslovja in ob enem služil kot enoletni prostovoljec. Postal je kmalu poročnik v rezervi. Po doslužnem vojaškem letu je še nadaljeval študij na c. kr. vseučilišču, a januarja 1878 je prosil, da bi ga sprejeli v mariborsko duhovsko sementišče. To se je tudi zgodilo. Pa komaj je bil prvi letnik s prav dobrim uspehom dovršil, moral je avgusta 1878 z drugimi vojaki kot poročnik v rezervi v Bosno. V bojnem hrupu je pa zgubil veselje do duhovskega stanu, zato se je leta 1879 po končani okupaciji podal na učiteljsko pripravništvo v Zagreb, kjer je postal učitelj meščanskih šol za naravoslovno skupino in nemški jezik. Služboval je potem par let v raznih mestih kot učitelj. V neugodnih narodnih razmerah se je učiteljske službe kmalu naveličal, zato je prosil za izpraznjenjo službo adjunkta v Lepoglavi, katero je tudi dobil. Čez nekaj let je odšel v Sarajevo k deželni vladi, kjer je služil dolga leta v računskem oddelku in dosegel čast računskega nadsvetnika. Na potu domov pa je odšel v večnost. Naj počiva v miru!

Iz občine Pervenci nam poroča naš dopisnik, da leze tamkaj neka hiša navzdol preko občinske ceste in že

bo kmalu zlezla na sosedovo njivo. Radi tega se je neki posestnik pritožil na občinski odbor, a mu je ta pritožbo kratko malo zavrnil s pripombo, češ, naj le leze hiša na sosedovo njivo. Merodajne oblasti tudi pozivamo, da si ogledajo malo natančneje naše obč. ceste, ker sicer homo v kratkem vozili po njivah in po hišah.

Zalostna novica. Iz Podčetrlika nam poročajo: Na Toplici na hrvaški strani je preminula te dni obče znana in priljubljena posestnica Terezija Soltar. Daleč na okrog so blago pokojnico poznali ljudje kot skoz in skoz pošteno ženo in mater, h kateri se je zatekel marsikdo v potrebi pametnega nasveta. Vzgojila si je same vrle in vzgledne otroke. Mnogobrojni pogreb, ki se je vršil minulo nedeljo, je bil dokaz, kako čislana je bila rajna v okolici. Blagopokojni svetila večna luč, rod bini Soltarjevi pa naše iskreno sožalje!

Roparski napad. Iz Imenega pri Podčetrliki nam poročajo: Dne 6. t. m. se je zgodil tukaj roparski napad, kakršnega ne pomnijo pri nas najstarejši ljudje. Iz sejma v Rogatcu sta se vračala dva sosed, oba doma iz Jemljanske gorce. Po cesti sta prišla v bližino Podčetrlika in tamkaj skupaj pila v gostilni. Žerjavov Anza je rekel svojemu tovarišu v krčmi: «Jaz ne bom hodil s teboj, ker ženeš dve kravi, ampak bom sam hitreje hodil, ker se mi mudi domov po opravkih.» Tako sta se ločila in Žerjavov Anza je odšel naprej in še pustil sosedu v gostilni. Konecjo jo je tudi sosed mahnil z živino proti domu in zavil iz ceste pri Podčetrliki navkeber po pešpoti skozi gozd. Ko je bil v gozdiču, pa stopi predenj Žerjavov Anza in ga ustrelil enkrat v glavo drugič pa v prsa. Na tleh ležečemu je tolovaj odvzel 24 tisoč kron in obe kravi. Predno je ostavil svojo žrtev, jo je še ogledal od vseh strani in jo zvalil po bregu s pripombo: «Oh, saj sem te do smrti!» in nato je odgnal sosedovo živino na svoj dom. Ubogi obsterljeni sosed se je ponoči prebudil iz omedlevice in klical maledone celo noč zamaraj na pomoč. Drugo jutro so slišale Hrvatice, ki so šle v podčetrliški grad na delo, obupne klice, a se iz strahu niso upale odzvati. Kmalu za Hrva ticiami je prišel skozi gozd neki mož, ki je priskočil na pomoč nesrečnemu, a ga sam ni mogel spraviti iz gozda, ampak je stekel po žandarmerijo. Žandari so prišli z vozom in odpeljali nesrečnega na njegov dom in poklicali zdravnika. Zdravnik je ranjenca odpremil v celjsko bolnico, kjer se v strašnih mukah bori s smrtjo. Tolovaj Žerjavov Anza pa je tiral drugi dan oropani kravi k Sv. Miklavžu na Polju na sejmu in tamkaj eno tudi prodal in nazaj grede iz sejma temeljito popival pri Legvardu v Golobinjeku, kjer so ga orožniki zagrabili in ga odpeljali v Celje. Prebivalstvo je radi tega nečudenega zločina silno razburjeno.

Novice iz Mozirja. Kovač Ivan Močnik se je dne 7. maja hudo ponesrečil. Padel je v kopo, v kateri je kuhhal oglje ter zadobil hude opekline skoro po polovici telesa. Zdaj se obrača vsled izredno spretnega zdravljenja že na bolje. Delavnemu somišljeniku želimo, da skoraj popolnoma okreva! — Dolgotrajni, skoro stoletni boj med tržniki opravičenci in neopravičenci se je končal letos s tem, da se je razdelila skupna last med opravičence. Le gozd Bela peč ostane še nerazdeljen. — Tržki župan gospod Rudolf Pevec se je odpovedal županstvu. Kakor se govori, dobimo kmalu gerenta in nato nove volitve. Čas bi že bil, da prenehajo domače hišne stranke ter razni pšeničniki in koruzniki, opravičenci in neopravičenci. Osebe ginejo, zdrava načela pa ostanejo. Žal, za sedaj še ni pričakovati, da bi krenilo občinsko gospodarstvo od osebnosti na boljše pot. — Neki gostilničar se poteguje za žganjeto. V saj imamo že več kot preveč vsega tekočega! V trgu pride na vsake 40 ljudi že ena gostilna. Sicer se pa prodaja, kakor pravijo, zganje v nekaterih gostilnah brez koncesije. Tudi na policijsko uro naj bi se strožje pazilo!

Novice od Sv. Ruperta nad Laškem. Umrli je občesploštovani posestnik in trgovec Blaž Tuhtar. Pokojni je bil dolgoletni naročnik «Straže» in «Slov. Gospodarja». Lansko leto je obhajal zlato poroko, letos ga pa je ravno pred obletnico pokosila smrtna kosa. Naj v miru počiva! — Pri nas so fantje zelo vročerni ter vedno pride do pretepov. Na nedeljo, dne 24. aprila je prišlo do pretepa med fanti Zeličem in Mastnakom in med rudarjem Zapašekom. V prepiru sta prva dva napadla Zapašeka z noži ter ga zaklala. Po zločinu sta pobegnila, pa ju je orožništvo kmalu izsledilo in spravilo pod ključ.

Pokvarjenost zagrebške mladine. V gozdu Smroku pri Zagrebu se je dogodil strašen zločin, ki meče žalostno luč na pokvarjenost zagrebške mladine. 17 letni dijak Paskijević je z par mladoletnimi tovariši zvalbil krojača Kanajeta in tihotapca Jeličiča v gozd, kjer so jih ubili in oropali. Za ta grozni zločin so delali priprave več tednov ter so ga izvršili na tako premeten način, da bi ga bila policija težko odkrila, da je niso zločinci vsled neprevidnosti speljali na sled. Zločinci pripadajo skoro vsi brez izjeme takozvani «boljši družbi» ter so sinovi večinoma zelo premožnih roditeljev. Preveliko pohlepnost po denarju in zabavi pa jih je zapeljala k temu dejanju. Zločin so izvršili na ta način, da je Paskijević ponudil obema žrtvama veliko množino srebrnih kron v nakup. Umorjenca, ki sta se pečala s tihotapstvom srebrnih kron, sta bila takoj pri volji in Kanaje je vzel v ta namen 500.000 K s seboj. Dogovorili so se, da izvrše kupčijo v najbolj skritem delu gozda na Smroku, da bi jih policija ne motila. V gozdu pa so zločinci pripravili zasedo in ko sta se žrtvi približali, so začeli streljati nanje. Jeličič se je zgrudil takoj smrtno zadet, dočim je skušal Kanaje pobegniti. Paskijević ga je pa dohitel, ter ga ubil z bokserjem. Potem so si roparji denar razdelili in pobegnili. Trupla umorjenecv je slučajno drugi dan našel neki uradnik, ki je takoj obvestil policijo. Ta je začela takoj energično iskati

krivce, pa dolgo časa ni prišla na pravo sled. Nazadnje pa je vzbudilo pozornost policije naravnost razsipno življenje par fantalinov. Policija jih je zaprla in pri zaslišanju so končno priznali umor. Glavni krivec Paskijević je še pravočasno pobegnil iz Zagreba v avtomobilu na Reko, odkoder je mislil odpotovati v Ameriko. Reška policija ga je na prošnjo zagrebške aretirala ter ga bodo izročili našim oblastem, da ga kaznujejo.

Ob priliki proslave zmage SLS je bilo nabrano v Brebrovniku za hiralnico pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 230 K. Bog plačaj vsem darovalcem.

Najlepše darilo za hirmance je lep rožni venec in lep molitvenik. Botre opozarjamo, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru veliko izbiro takih molitvenikov in rožnih vencev po primeroma zelo nizkih cenah, zato vsem botrom toplo priporočamo, da si v Cirilovi tiskarni nakupijo ta darila. Dobijo jih lahko tudi po pošti.

Gospodarstvo

IZ SEJE KMETIJSKE DRUŽBE.

Zadnja seja Kmetijske družbe, ki se je vršila v soboto dne 5. t. m. je stala v znamenju — resnega dela. Akoravno se ni začela ob določeni uri, se je vendar rešilo več velevažnih gospodarskih vprašanj pod predsedstvom prvega podpredsednika g. profesorja Jarca.

Največ časa je zavzel razgovor o bednem stanju naše živinoreje in o sredstvih, katere se naj uporabijo za povzdigo iste. Tako primanjkuje na primer po izjavi strokovnjakov nad 3000 plemenskih bikov in večkrat ima po 5—6 občin samo enega plemenskega mrjasa. Iz teh nedostatkov se morajo v najbližji bodočnosti roditi najhujše posledice za našo živinorejo in gospodarstvi dobiti.

Odborniki so se zato zedinili v sledečih točkah:

1. Ministrstvo se prosi za večjo podporo.
2. Naši poslanci se prosijo, da storijo vse primerne korake in da se posebno pri proračunskih debatah ozirajo na potrebe naše živinoreje.
3. Kmetijska družba naj vpliva na to, da se skliče enketa za povzdigo živinoreje v kateri bo zastopana vlada, zastopniki živinorejskih zadrug in kmetijske družbe. Odtod naj gredo potem direktive na deželo potom okr. glavarstva itd.
5. Izmed odbornikov Kmetijske družbe se izvoli živinorejski odsek, kateri referira odboru tudi razdeljevanje podpor.
6. Kmetijska družba podpre subvencijo za nakup plemenskih bikov in mrjascev z 25.000 din. in predloži ta sklep v odobrenje občnemu zboru. Ako pa občni zbor ne bi odobril te žrtve, doprinešene radi izrednih in nujnih razmer, se krije ta svota iz prihodnjih podpor.
7. Subvencije naj ne presegajo četrtino plačljive vsote, da se pomaga čim več kmetovalcem.
8. Pašnik Ivje, ki je bil dosedaj vedno pasiven, se naj da v najem na javni dražbi in eventualni prebitek se naj porabi za povzdigo domače živinoreje.

Nato so se odobrile nekatere podpore za živinorejo ter rešile nekaterim okrajem prošnje za plemenske mrjase.

Zrebrčarno in zrebetišče na selu hoče vlada dodeliti kobilarni v Zagrebu. K temu bo Kmetijska družba zavzela svoje stališče, ko bo izvedela za sklepe konjerskih odsekov I. in II.

Ovčereji, ki je razvita posebno na Gorenjskem ter tvori važen vir dohodkov se mora posvetiti potrebna pozornost. Razvila se je daljša debata, kako bi se na čnejši način dalo dobiti plemenske ovne iz zasedenega ozemlja, da oplemenijo domačo pasmo.

Reja kokoši, je posebno za štajerski del Slovenije velevažna, ker tvori prodaja jajc v mnogih gospodarstvih edini vir dohodkov iz katerega se krijejo najnujnejši dnevni izdatki, kakor na primer za sol, petrolej, šibice itd. Štajerska jajca so v švici na dobrem glasu. Zato je potrebno, da se tudi tej važni panogi našega domačega gospodarstva posveti pozornost. Dosedanja malenkostna subvencijska svota za plemenske peteline se naj zviša in se naj poiščejo narodni gospodarji, kateri bi bili voljni prevzeti čisto rejo pasmi za posamezne okoliše.

Zavarovanje delavcev, v kmetijskih obratih se je vsestransko obravnavalo. Ker pa so praktični slučaji pokazali, da se je pod istimi razmerami in okolnostmi ravnavo nasprotno, se je glavnemu tajniku dal nalog, da se tozadevno informira pri pristojnih oblastih in se rezultat objavi v «Kmetovalcu», da se bodo naši kmetovalci vedli ravnanju in varovati kazni.

Državna podkovska šola, ki je nastanjena v prostori Kmet. družbe noče plačati zvišane najemnine, akoravno vleče masne dohodke in ima družba okrog 10 tisoč dinarjev letne škode. Prostori se naj dajo na licita cijo in prebitek se naj uporabi za živinorejo.

V strokovnem delu so minevale ure in dnevni red ni bil izčrpan. Mnogo važnih točk se je moralo preložiti na prihodnjo sejo.

SKROPLJENJE Z BOSNO PASTO.

Ker se začne prav kmalu zopet čas škropljenja v vinogradih in si še marsikateri vinogradnik ni prav na jasnem, kako se kaj obnese ali kako učinkuje Bosna pasta pri zatiranju peronospor na mesto drage modre galice, si dovoljujem objaviti učinek tega sredstva pri lanskem poskusu v naših goricah. — Da orisem celi poskus, oziroma uspeh s tem sredstvom v kratkem član ku, omenim, da se je vzelo pri prvem poskusu 1¼ raztopina, ali 4 kg Bosna paste na 1 polovnjak, t. j. 300 l vode. Pri drugem poskusu 2% raztopina, ali 6 kg Bosna paste na 1 polovnjak vode. Pri tretjem poskusu 3% raztopina, ali 9 kg Bosna paste na 1 polovnjak vode. —